



ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՑ

ԻՆՔՆՈՒՍ ՆԿԱՐԶԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆՆԵՍ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ.— Հայաստանի Արվեստի աշխատողների տանը բացվեց ինքնուս նկարիչ Հ. Աթոյանի գործերի ցուցահանդեսը, որն ընդգրկում է ավելի քան հիսուն արժեքավոր գործի։ Այդ յուրահայտ երկում հեղինակը պատկերել է Սովետական Հայաստանի բնաշխարհը։

Աթոյանի նկարները ուշագրություն են արժանացել 1937 թվականից, երբ նա պարբերաբար մասնակցում էր ինքնուս նկարիչների ցուցահանդեսներին, ռեսպուբլիկական և համամիութենական շրջանակներում։

Աթոյանի «Ժալուր», «Հրազդանի ձորը», «Հինավուրց ջրաղացը» նկարները, ինչպես նաև «Երևան», «Հարսանիք» կենցաղային կամպոզիցիոն աշխատանքները արժանացել են մրցանակի։

ԳԱՎԱՐԱՆԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ ԷՋՄԻԱՄՆՈՒՄ.— Էջմիածնում հիմնադրվեց գավառագիտական թանգարան։ Այնտեղ կհավաքվեն նյութական կուլտուրայի նմուշներ, պատմական փաստաթղթեր, քանդակներ, գեղարվեստական կտավներ, որոնք կարտացոլեն Արարատյան դաշտավայրի գյուղերի և ավանների անցյալն ու ներկան, բնակչության կենցաղը, սովորույթներն ու մշակույթը։

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆՈՒՄ.— Վերջերս մեծ թափով առաջ են գնում Երևան քաղաքի Պատմության թանգարանի վերակառուցման աշխատանքները, որտեղ վերակառուցվում են բաժինները, համալրվում ցուցանմուշները։

Բազմահարուստ և բովանդակալից են դարձել հին և միջին դարերի Երևանը պատկերող բաժինները, որոնց ձևավորումն արդեն ավարտել է։ Ուշագրավ են Արին-բերդի պեղումներից հայտնաբերված իրերը՝ կենցաղային զանազան իրեր և լարձանագրություններ։

Առաջին անգամն են ներկայացվում Հայաստանի 1751 և 1849 թվականների աշխարհագրական քարտեզները, որոնցում մանրամասն վերարտադրված են ժամանակի բնակավայրերը, առևտրական ճանապարհները։ Զգալի տեղ է հատկացված հին Երևանի կենցաղային և ազգագրական նյութերին։

Թանգարանի կոլեկտիվը այժմ աշխատում է Երևանի նախասովետական շրջանում և Սովետական Երևանը բաժինների ձևավորման վրա։ Լայնորեն ցու-

ցադրվելու են 40 տարում ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաքի հոյակապ նվաճումները արդյունաբերության, գիտության, արվեստի, մշակույթի բնագավառներում։ Պատրաստվել է էլեկտրականությամբ գործող մի մական, որը ցույց է տալիս ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության զարգացումը ըստ տասնամյակների։

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՑՈՒԹՆՐ.— Հայաստանի Պետական պատմական թանգարանի ազգագրական բաժնի արշավախումբը եղավ Ալավերդու շրջանում և կատարեց լոռու բնակչության Ժժ գարի կենցաղին ու մշակույթին վերաբերող ուսումնասիրություններ։

Շրջանի բազմաթիվ գյուղերից հաղողից ձեռք բերել մոտ 120 զանազան իրեր, որոնք պատկերացում են տալիս անցյալ դարում լոռեցիների արվեստի, արհեստների, առևտրի, բնտանական, քաղաքացիական և հոգևոր ծեսերի, նրանց ազգային ավանդույթներին, հագուստների և նիստ ու կացի մասին։

Թանգարան բերված իրերի մեջ կան հնատիպ բլրեր, տնայնագործական գորգեր, պղնձյա նախազարդ և փորագրված ամաններ, արհեստներին վերաբերող գործիքներ, զենքեր, բրուտագործական իրեր, զգեստներ ու զարդեր։

Նման գիտական արշավներ կազմակերպվելու են նաև Իջևանի և Շամշադինի շրջաններում։

ՆՈՐ ԳՐԹՆՐ.— Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչությունը լույս ընծայեց ակադեմիկոս Արտաշես Կարինյանի «Ավանդակներ հայ պարբերական մամուլի պատմության» աշխատության երկրորդ մասը։ Գրքում մանրամասն բնութագրվել են գաղութահայ այն պարբերականները, որ լույս են տեսել Արևմտյան նվիրյալում Ժժ գարի սկզբից մինչև 70-ական թվականները։

Աշխատության մեջ Ա. Կարինյանը կանգ է առել նաև արևմտահայ գաղութների անվանի գործիչների և խմբակցությունների գործունեությունը բացահայտող նշանակալից դեպքերի, փաստերի և վավերագրերի վրա։

Մանրագրություններում տրված են գաղութահայ պարբերականների պատմությունը բնորոշող առանձին տեղեկություններ։

Հայաստանի Պետական հրատարակչությունը լույս ընծայեց «Ջիվանու քնարը» ժողովածուն, որը հանրա-

ճանաչ գուան Զիվանու մինչև օրս հրատարակված ստեղծագործությունների ամենատարած ու ամբողջական ժողովածուն է: Այն ընդգրկում է նաև մի շարք անտիպ ոտանավորներ ու երգեր: Ժողովածուն խնամքով ու բարեխղճորեն կազմել, տեքստերը համեմատել ու ծանոթագրել, ինչպես նաև ընդարձակ առաջաբան է գրել Աղասի Սահակյանը:

Բանասիրական գիտությունների թեկնածու Գ. Գրիգորյանի «Հայ ժողովրդական հերոսական էպոսը» ծավալուն մենագրությունը նվիրված է մեր անմահ էպոսի գաղափարական և գեղարվեստական բարձր արժանիքների բացահայտմանը: Հեղինակը հայ բանասիրական պատմության մեջ առաջին անգամ լայն պլանով ու բազմակողմանի բնութագրում է «Սասունցի Դավիթ»-ի ժողովրդականության պրոբլեմը, նպատակ ունենալով ցույց տալ, որ այն հանդիսանում է իսկական ժողովրդական էպոսի լավագույն օրինակներից մեկը:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 40 ՏԱՐԻՆ» ՄԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ.— Հախճապակու գործարանը գեղարվեստական իրերի նոր տեսակներով է պատրաստում գիմալորելու Հայաստանում սովետական կարգերի հաստատման 40-ամյակը: Տօնի առթիվ գործարանը Հայկական ՍՍՌ Առևտրի մինիստրության պատվերով պատրաստում է 13 տեսակի հուշանվերներ: Գործարանի կողմից պատրաստվում է նկարիչ Չարմաքչյանի «Սասունցի Դավիթ»-ը, «Սահիբուլ Աղչիկ»-ը, ճարտարապետ Իսրայելյանի «Դվին», նկարիչ Բուլայանի «Եղջերու» արձանիկների էսքիզների նոր տարբերակների մշակման վրա: Հուշանվերների այս նոր տեսակները աչքի են ընկնում իրենց թեթև քաշով, պարզ ձևով և արտահայտչականությամբ: Հորեկանական հուշանվերները վաճառվելու են «Հայաստանի 40 տարին» մականգրությամբ գեղեցիկ ձևավորված փաթեթների մեջ, շնորհավորական բացիկների հետ:

ՆՈՐ ՀԱՅՏՆԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՐՄԻՐ ԲՆՈՒՐՈՒՄ.— Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի և Լենինգրադի Պետական էրմիտաժի համատեղ գիտական արշավախումբը այս տարի էլ պեղումներ կատարեց Կարմիր Բլուրում և հայտնաբերեց արժեքավոր նյութեր: Գիտական արշավախմբի պետ, պատմական գիտությունների դոկտոր Բ. Պիտրովսկին այդ մասին հայտարարեց.

— Այս տարի ուրարտական բերդի պեղումները կենտրոնացված էին միջնաբերդի գլխավոր դարաս.

ների մոտ: Բացվել է մոտ 370 քառակուսի մետր տարածությամբ մի ընդարձակ դահլիճ, որը կենտրոնում ունի չորս զանգվածային սյուն: Պեղված են նաև միջանցքների տեսք ունեցող շինություններ:

Շինությունները կրում են ուժեղ հրդեհի հետքեր. գիտնականները գտնում են, որ հրդեհը տեղի է ունեցել մեր թվականությունից առաջ 2 դարում՝ ամրոցի վրա սկյութների գրոհելու ժամանակ:

Միջնաբերդի մոտ գտնվող բնակավայրը պեղելիս հետազոտված են ներքին շերտերը, որոնք ժամանակի տեսակետից նախորդում են ուրարտացիներին: Ամրոցի փլատակների տակ հայտնաբերվեցին քարե տներ, որոնք ունեն հացահատիկ պահելու տնտեսական փոսեր, ինչպես նաև քարե կուրբեր և այլ առարկաներ, որոնք վերաբերում են մեր թվականությունից առաջ երկրորդ հազարամյակի վերջին և առաջին հազարամյակի սկզբին: Չափազանց հետաքրքրական է մի հայտնագործություն՝ բրոնզե զենքերի պատրաստման արհեստանոցի մնացորդները: Այստեղ գտնվել են մետաղի հալքանոթներ, խարամներ և քարե ձուլակաղապարներ:

ԸՆԴՈՒՆԵՆՈՒԹՅԱՆ ՓՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԲՈՒՀԵՐՈՒՄ ԵՎ ՏԵՆԻԿՈՒՄՆԵՐՈՒՄ.— Օգոստոսի 1-ին ռեսպուբլիկայի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ու տեխնիկումներում սկսվեցին 1960—1961 ուսումնական տարվա ընդունելության քննությունները: Երևանի Պետական համալսարան և 10 ինստիտուտներ կընդունվեն 4575 պատանիներ և աղջիկներ՝ 1300-ով ավելի, քան ընդունվել են անցյալ ուսումնական տարում: Նրանցից ավելի քան 2000-ը ուսումը կհամա-տեղեն արտագրության հետ:

Հայէնկտրոգործարանում այս տարի ստեղծվել է Կարլ Մարքսի անվան Պլիտեխնիկ ինստիտուտի առանձին ֆիլիալ: Զգալիորեն ավելացել է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների և տեխնիկումների նրեկոյան և հեռակա բաժիններում, ինչպես նաև հեռակա ուսումնական հաստատություններում ընդունվողների թիվը:

Նոր ուսումնական տարում Երևանի Պետական համալսարանում և մի շարք ինստիտուտներում կգործեն ութ նոր ամբիոններ:

1300-ով ավելացվել է նաև 35 տեխնիկումներում ընդունվողների թիվը: Ընդամենը այս տարի տեխնիկումներում կընդունվեն 5600 պատանիներ և աղջիկներ: Երևանում ստեղծվել են կապի և մաթեմատիկական հաշվիչ մեքենաների նոր տեխնիկումներ:

